

SPOTKANIA Z ZABYTKAMI

miesięcznik popularnonaukowy

TOWARZYSTWA OPIEKI NAD ZABYTKAMI

zrealizowano w ramach Programu Operacyjnego Promocja Czytelnictwa ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

2 (252) XXXII Warszawa 2008

ADRES REDAKCJI:

00-460 Warszawa, ul. Agrykoli 1
tel./fax 0-22 622-46-63

e-mail: spotkania@zabytki-tonz.pl

<http://www.spotkania.pl>

REDAKCJA:

Wojciech Przybyszewski
redaktor naczelny

Lidia Bruszezka
zastępca redaktora naczelnego

Ewa A. Kamińska
sekretarz redakcji

Jarosław Komorowski

Elżbieta Wysocka-Zbiegien
opracowanie graficzno-techniczne

WSPÓŁPRACOWNICY:

Witold P. Glinowski, Stanisław Grzelachowski,
Adam Konopacki, Marek Konopka,
Robert M. Kunkel, Zbigniew Michalczyk,
Zdzisław Skrok, Janusz Sujekci,
Tomasz Urzykowski, Hanna Widacka,
Wanda Załęska

RADA REDAKCYJNA:

dr Dorota Folga-Januszewska
dr hab. inż. Danuta Kłosek-Kozłowska
prof. dr hab. Marek Kwiatkowski
dr hab. Małgorzata Omilanowska
prof. dr hab. Jacek Purchla
prof. dr hab. Andrzej Rottermund
prof. dr hab. Bogumiła Rouba
dr Tadeusz Rudkowski (przewodniczący)
prof. dr hab. Anna Sieradzka
mgr Ewa Siurawska
mgr Andrzej Sołtan
dr hab. inż. Bogusław Szmygin
prof. dr hab. Andrzej Tomaszewski

Wydawca:

Oficyna Wydawnicza

Towarzystwa Opieki nad Zabytkami

dyrektor: Ewa Siurawska

00-459 Warszawa, ul. Myśliwiecka 1A,
tel. 0-22 629-62-26, tel./fax 0-22 622-46-74

www.zabytki-tonz.pl

Druk: Argraf Sp. z o.o.

03-301 Warszawa, ul. Jagiellońska 76
tel./fax (0 22) 811-51-11, 614-53-31

www.argraf.pl

skład i łamanie: Katarzyna Płońska

Redakcja zastrzega sobie prawo wprowadzania zmian i skrótów w materiałach przeznaczonych do publikacji oraz zmian i skrótów tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Nakład: 6000 egz.

Od redakcji

W kilku kolejnych (styczniowych i lutowych) wydaniach „Kuriera Warszawskiego” z 1872 r. można było przeczytać następujące ogłoszenie: „Mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, iż [...] w lokalu zwanym «FIGARO» przy ulicy Nowy-Świat, pod N-rem 39, otwarte zostało MUZEUM HISTORYCZNE narzędzi inkwizycyjnych i innych męczeńskich. Między innymi widzieć można kartaczownice francuskie, wielki zbiór starożytnych broni, ksiązek, pism, obrazów, etc. Muzeum otwarte jest od dnia 15-go b.m. i będzie czynne codziennie od godziny 10-ej z rana do 10-ej wieczorem. Wejście Kop[iejek] 20. Dzieci i niższych stopni wojskowi płacą połowę. [Podpisał:] B. Schulz”. W ogłoszeniu o podobnej treści, zamieszczonym 1 marca 1872 r. w tej samej gazecie, przypomina się, że „HISTORYCZNE MUZEUM,

zbiór oryginalnych narzędzi torturowych i zdobyta francuska kartaczownica, jakoteż szybko strzelająca broń i inne osobliwości, krótki już czas tu zabawią”. Z kolei w jesiennych wydaniach tego samego pisma, także z 1872 r., znajdujemy anons: „Począwszy od Niedzieli 29 Września w przeciągu tylko dwóch tygodni pokazywać się będzie Szanownej Publiczności / W TEATRZE RAPPO / RZADKOŚĆ I NOWOŚĆ. Trudno uwierzyć, a jednak prawda. Człowiek będący najdziwniejszym fenomenem świata całego. Bez rąk pisze. Bez nóg biega. Przytem otwartym jest Gabinet Olbrzymiej Panoramy z ostatniej wojny Francuzko-Niemieckiej w 1870 i w 1871 r. Szczegóły afisze doniosą”.

Podobnej treści ogłoszenia, tyle że drukowane w pierwszych latach XXI w. i rozwieszane w samym środku urlopowego sezonu w miejscach szczególnie odwiedzanych przez wczasowiczów, można było zobaczyć na przykład przy głównym deptaku Władysławowa. Reklamowały się na nich: „Wystawa «(Żywe) tarantule i skorpiony świata» w Domu Katechetycznym we Władysławowie; czynna codziennie w godzinach 10⁰⁰ - 21⁰⁰” i „Wystawa narzędzi tortur”, urządzona w namiocie, vis-à-vis „Hallerówki”, prawdziwej, lecz wciąż jeszcze niedocenianej atrakcji Władysławowa, pozostającej nieco na uboczu, nieniepokojonej i trochę niepasującej do tej plastikowo-jarmarcznej rzeczywistości.

Nie mamy nic przeciwko pająkom i skorpionom. Jesteśmy też – to oczywiste – za rzetelną popularyzacją wiedzy na temat zabytkowych narzędzi tortur i historycznych wydarzeń o charakterze kryminalnym (dowodem kolejny, trzynasty już artykuł cyklu „Z kryminalnej kroniki”, ss. 20-21). A jednak, gdyby podjąć próbę zliczenia z iloma problemami muszą radzić sobie niektóre nasze muzea, by nie pozostać zbyt daleko w tyle za podobnymi do wskazanych wytworami współczesnej popkultury, bardzo szybko okazałoby się, że jest ich po prostu zbyt wiele.

Wojciech Przybyszewski

Przypominamy o możliwości dokonywania dorocznych odpisów kwot w wysokości 1% z podatków na rzecz instytucji pożytku publicznego, jaką jest wydawca naszego miesięcznika.

Od tego roku procedura dokonywania wpłat została znacznie uproszczona!

Wystarczy w odpowiednim polu formularza zeznania podatkowego wpisać nazwę:

TOWARZYSTWO OPIEKI NAD ZABYTKAMI – ZARZĄD GŁÓWNY,

podać numer KRS: 0000131582 i obliczoną kwotę 1%,

by pieniądze trafiły do adresata, który przeznaczy je na ratowanie zabytków.